Moja zagadka na ten wykład:

https://www.youtube.com/watch?v=ChEImWVj_kY

Jeśli przedsiębiorczość jest powszechną drogą do dostatku i dobrostanu, to czemu jest tyle biedy i mizerii i jakoś sytuacja nie chce się zmieniać na lepsze?

Nie dzieje się tak dlatego, że zbyt mało uczymy się o tym…

W Polsce oferowane są kursy przedsiębiorczości dla studentów różnych niezwiązanych z biznesem kierunków, od szkół teatralnych po medyków. Przedsiębiorczość pojawia się w podstawach programowych polskich liceów i techników. Uczą się przedsiębiorczości także uczniowie zasadniczych szkół zawodowych.
Niektóre szkoły podstawowe oferują lekcje przedsiębiorczości, a wśród celów edukacji na poziomie klas IV-VII wymienia się „rozwijanie kompetencji takich jak kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość".
Uczniowie mają do dyspozycji podręczniki i zeszyty do ćwiczeń z przedsiębiorczości, a przedszkolaki – bajki o przedsiębiorcach. Dzieci i młodzież uczą się podejmowania decyzji finansowych, projektowania działań przedsiębiorstwa, nabywają „podstawowe umiejętności konkurencyjnych zachowań". Wśród celów zajęć z przedsiębiorczości dla liceów i szkół zawodowych występuje „Docenianie roli przedsiębiorców budujących w sposób odpowiedzialny konkurencyjną gospodarkę oraz dostrzeganie znaczenia wolności gospodarczej i własności prywatnej jako filarów gospodarki rynkowej". Uczeń szkoły zawodowej, między innymi, „rozpoznaje mocne i słabe strony własnej osobowości"; odnosi je do cech osoby przedsiębiorczej; „zna korzyści wynikające z planowania własnych działań i inwestowania w siebie" oraz „sporządza projekt własnego przedsiębiorstwa oparty na biznesplanie".

„[Uczniowie] powinni więc posiadać podstawową wiedzę nie tylko z zakresu nauk ścisłych, przyrodniczych i humanistycznych, ale także społecznych, a zwłaszcza ekonomicznych. Wiedza ta daje podstawy do kształtowania umiejętności oraz postaw przedsiębiorczych potrzebnych do funkcjonowania we współczesnej, globalnie uwarunkowanej gospodarce.” (Podstawa programowa dla liceum/technikum, https://podstawaprogramowa.pl/Liceum-technikum/Podstawy-przedsiebiorczosci)

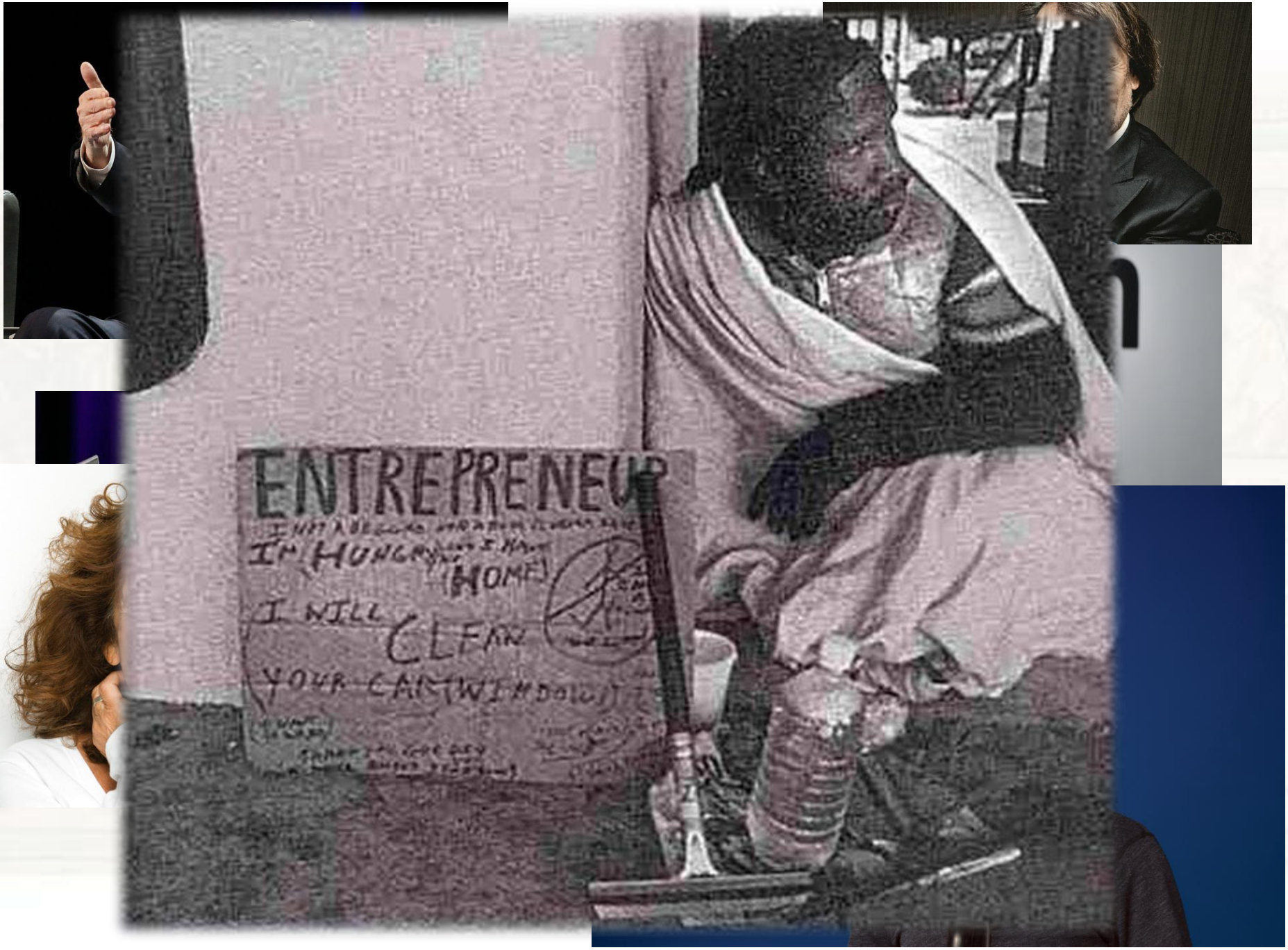
ENTREPRENEUR
I'M HUNGRY
(HOME)
I WILL
CLEAN
YOUR CAR(WINDOW)

Przedsiębiorczość jako stan

Richard Cantillon (ok. 1730)

- Przedsiębiorczość definiuje się jako samozatrudnienie. Przedsiębiorcy kupują po pewnej cenie w teraźniejszości i sprzedają po niepewnej cenie w przyszłości. Przedsiębiorca jest nośnikiem niepewności.

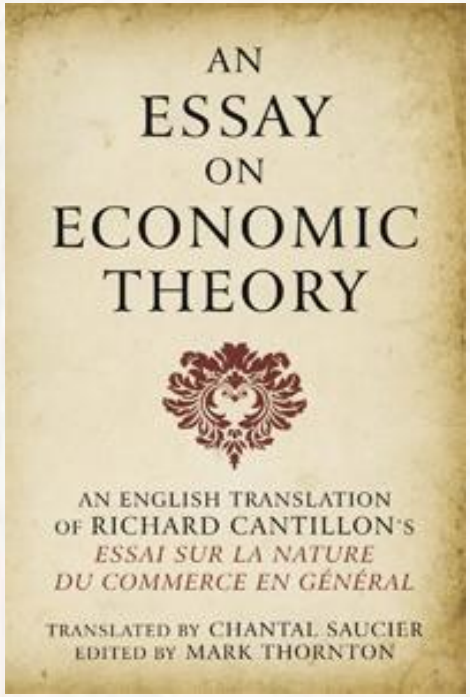

Jean Baptiste Say (1816)

- Przedsiębiorca „łączy ze sobą wszystkie środki produkcji i znajduje w wartości produktów […] ponowne ustanowienie całego kapitału jaki zatrudnia oraz wartość płac, udziałów, czynszów jakie płaci, a także zysków doń należących”.

Frank Knight (1921)

- Przedsiębiorcy próbują przewidzieć zmiany w otoczeniu i działają zgodnie z przewidywaniami. Przedsiębiorca jest nośnikiem niepewności. Przedsiębiorca kieruje organizacją i kontroluje ją.

Joseph Schumpeter (1934)

- Przedsiębiorca to innowator który wdraża zmiany na rynkach poprzez stosowanie nowych praktyk.

Joseph Schumpeter (1934)

Nowe praktyki mogą przybierać kilka postaci:

- Wprowadzanie **nowego produktu** lub nowej jakości produktu
- Wprowadzenie **nowej metody produkcji**
- Otwarcie **nowego rynku**
- Zdobycie **nowego źródła zaopatrzenia** w surowce
- **Nowe metody organizacji** w branży

Edith Penrose (1963)

- Działania przedsiębiorcze polegają na identyfikowaniu szans w systemie gospodarczym. Umiejętności przedsiębiorcze są różne od umiejętności menedżerskich.

Christos Kalantaridis (2004)

- Przedsiębiorca **tworzy** czynniki produkcji i kontrakty z innymi przedsiębiorcami i innymi aktorami ekonomicznymi i **łączy je** w sieci produkcji i dystrybucji. Przedsiębiorca, w odróżnieniu od menedżera, jest zdolny do urzeczywistniania i podejmowania **kompleksowych** decyzji dotyczących całości działalności.

Przedsiębiorczość jako proces

Bengt Johannisson (2005)

- Sztuka polegająca na tworzeniu w medium społecznym
- Twórcze organizowanie (zarówno jako medium jak i efekt łączenia jednostkowości i kolektywności)

Bengt Johannisson (2016)

- Zabawa,
- Styl życia,
- Twórczość i pasja,
- Podejście do życia i do pracy
- Zmiana starych instytucji, przełamywanie utartych wzorców celem testowania granic,
- Innowacja, twórczość, afirmacja unikatowości i jednostkowości
- Anarchia

Przedsiębiorczość polega na…

- postrzeganiu zasobów jako możliwych do poszerzenia lub zdobycia, nie jako danych
- widzeniu otoczenia w kategoriach możliwości – nie ograniczeń
- otwartości na wyzwania (Szkoła Stanfordzka)

Bertel Thorvaldsen

Hercules and Hebe, 1808

Menedżer *versus* Przedsiębiorca –
alternatywne wobec siebie formy prowadzenia i koordynowania organizacji. Są wzajemnie swymi przeciwieństwami.
(Daniel Hjorth)

Zarządzanie

Menedżer:

- Redukuje niepewność
- Działa poprzez struktury
- Kontroluje
- Posiada odpowiednie przygotowanie oraz status społeczny
- Odpowiedzialność

Pehr Gustaf Gyllenhammar, CEO of Volvo

Przedsiębiorczość

Przedsiębiorca:

- Używa niepewności jako tworzywa
- Podejmuje ryzyko
- Nie posiada formalnej edukacji przygotowującej do pełnienia swej roli i często niższy status społeczny
- Obsesja

Anita Roddick. Body Shop

Gdy menedżer staje się przedsiębiorcą…?

Alexandra Michel (2011):
Menedżerowie w banku jako przedsiębiorcy – kosztem swojego życia prywatnego, zdrowia, czasu, z ogromnym poświęceniem realizują karierę, która jeszcze kilka dziesięcioleci temu była symbolem stabilności; obecnie imperatyw „przedsiębiorczości” zamiast stabilnego menedżera

Typy przedsiębiorczości

Typy przedsiębiorczości:

- Biznesowa(*business entrepreneurship*)
- Społeczna (*social entrepreneurship*)
- Polityczna (*political entrepreneurship*)
- Intelektualna (*intellectual entrepreneurship*)

Przedsiębiorczość biznesowa

Przedsiębiorczość biznesowa, to inicjowanie nowej działalności mającej przede wszystkim cele ekonomiczne

„Nie ma znaczenia jak dobrze radzisz sobie w szkole, na przykład ja nigdy byłam wzorową uczennicą”

Elim Chew, przedsiębiorczyni w branży mody, założyciela 77th Street
http://thestoryexchange.org/elim-chew-woman-entrepreneur/
https://www.youtube.com/watch?v=gvYInQ19LAc

Przedsiębiorczość społeczna

Inicjowanie niezależnych organizacji działających na rzecz celów społecznych, dla realizacji idei równości, solidarności, współdziałania *oraz* zapewnienie środków na te cele.

https://www.youtube.com/watch?v=BUDhBdpCu6s

„Dobry pomysł to podstawa. Ale taki który trafia też do innych.
Szczęście też się przydaje”

Ronny Hallberg, organizator na rzecz pokoju oraz wspierający twórczość młodzieży
Założyciel inicjatywy Bryggeriet, Szwecja

Przedsiębiorczość polityczna

Przedsiębiorczość polityczna to inicjowanie organizacji mających cele polityczne *oraz* zapewnienie środków utrzymania ich działalności

https://www.youtube.com/watch?v=zVu9eawb1QY

Przedsiębiorczość intelektualna

Przedsiębiorczość intelektualna to inicjowanie organizacji mających cele w sferze kultury i sztuki *oraz* zapewnienie środków na ich realizację

Occupy The Kitchen!
https://occupythekitchen.org/

Franca Formenti

https://www.youtube.com/watch?v=RRs_r5BIpqA&t=28s

Przedsiębiorczość instytucjonalna

Mianem przedsiębiorczości określone zostały także:

- Rewolucja francuska 1789 (Hardy & Maguire, 2008)
- Tradycyjna kuchnia francuska (Ferguson, 1998)
- Nowoczesne ruchy społeczne (Tilly, 1986)
- Planowanie miast (Benjamin, 2002)
- Nowoczesny system więziennictwa (Foucault, 1973)
- Nowoczesny uniwersytet (Osbourne, 1983)

Etc, etc, etc

Ferdinand Victor Eugène Delacroix

Pisarstwo

„I’m an entrepreneur”

Joanne Rowling

XXI wiek, Przedsiębiorczy…

- Artysta
- Pisarka
- Aktor
- Studentka
- Obywatel
- Rodzic
- Niepełnosprawna
- Lekarz
- Naukowiec
- Duchowny
- Aktywistka
- ….

Przedsiębiorca – czyli kto?

Campbell Jones i André Spicer przeprowadzili badania, zadając pytania o sens przedsiębiorczości…

- Ekonomiczny?
- Socjologiczny?
- Naukowy?
- Jednostkowy?

Co „przedsiębiorcy” właściwie robią?

Odpowiedź: *w dzisiejszych czasach wszystko, a więc nic. To etykietka na określenie kondycji współczesnego człowieka.*

Przedsiębiorcy z przymusu

- Guy Standing (2011; 2014): Prekariat – osoby bez stałego zatrudnienia, bez praw pracowniczych, na samozatrudnieniu, bo nie mają innych możliwości
- David Graeber (2015): Przedsiębiorczość biednych, bezsensowne prace, przyczyną jest wybitnie słaba pozycja pracowników w obecnych czasach

Psychopaci i oszuści

- Prem Sikka (2016): praktyki typu *Smoke and Mirrors*, oszustwa w rachunkowości – „przedsiębiorcy" cwaniakujący na różne sposoby w systemie
- Clive Boddy (2006): organizacyjni psychopaci „przedsiębiorczo" wykorzystujący słabości i nieszczęścia innych

Prem Sikka

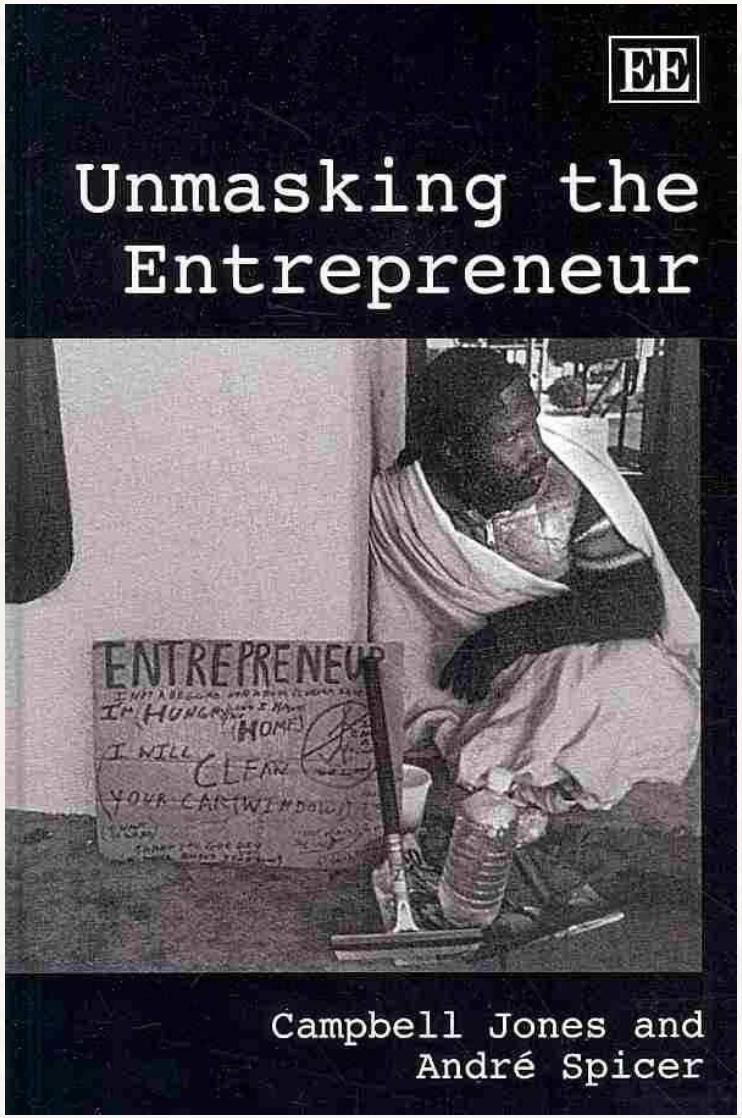

Wnioski z badań procesów przedsiębiorczych (Campbell i Spicer):

- Teoria przedsiębiorczości nie powinna polegać na hagiografii przedsiębiorców, lecz na badaniu relacji budowanych z ludźmi i otoczeniem
- Przedsiębiorczość potrzebna ale jako zjawisko paradoksalne i marginalne, nie rozwiązanie ogólne
- Muszą istnieć wyraźne granice co jest, a co nie jest przedsiębiorczością
- Aktywna rola państwa i instytucji społecznych niezbędna, by hamować tendencje nielegalne, nieetyczne i antyspołeczne

Przedsiębiorczość jest dla tych, którzy…

… mają „przedsiębiorczą żyłkę…

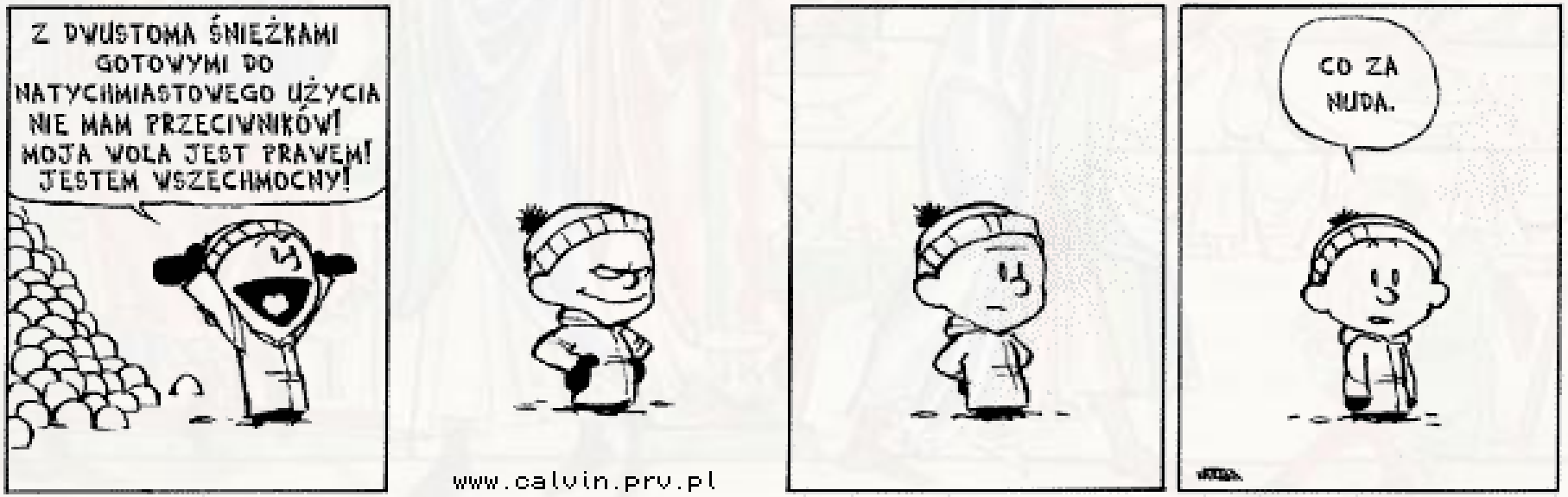

Filipek z serialu Stawiam na Tolka Banana
https://www.youtube.com/watch?v=mlHsDS7H_AI

Na przykład…

Przedsiębiorcza żyłkę z pewnością miał Bengt Erlandsson, znany jako Big Bengt (1922-2016)

https://www.highchaparral.se/en/

Big Bengt

https://www.youtube.com/watch?v=K2uYzFf7iNU

High Chaparral, Småland, Szwecja

https://www.youtube.com/watch?v=EyDMeofiCMM

Nigdy nie mówiłem, że jestem święty. Nie jestem. I to by było na tyle.

Rozwiązanie zagadki:

Przedsiębiorczość ma potencjał nowatorski, ale jest działalnością niszową i specyficzną. Co więcej, polega na zmienianiu/ destrukcji struktur, więc bez silnej struktury ograniczającej jej działanie jest szkodliwa.
Podobnie jak alkohol. Albo pączek
☺

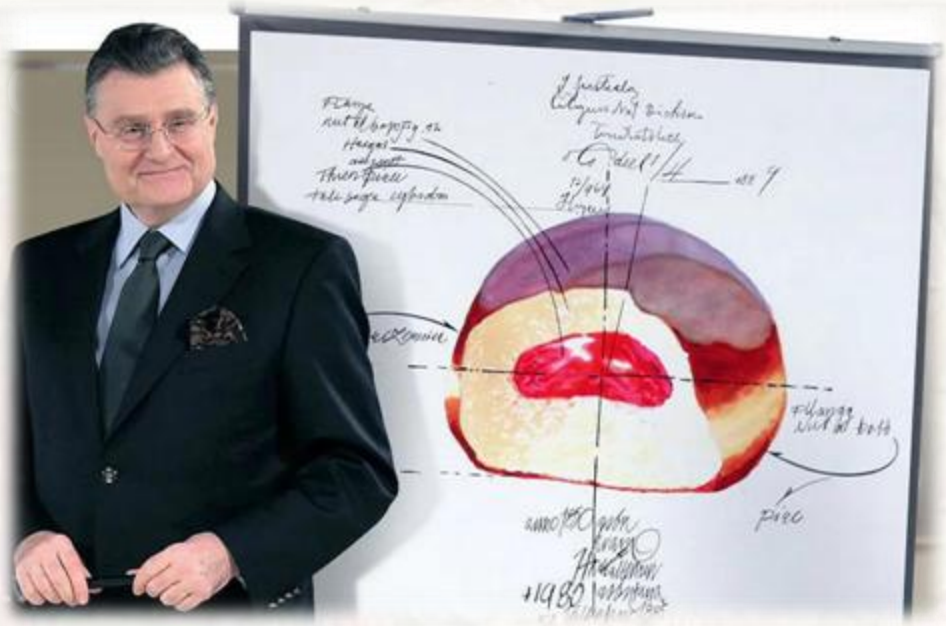

Eksperyment myślowy

Wyobraźcie sobie, że w Polsce, podobnie jak we Francji i Hiszpanii, ceni się i wspiera przedsiębiorczość regionalną i cyrkularną. Zostajecie zatrudnieni do rozeznania potencjału dla takiej działalności w skali kraju. Każda z Was ma znaleźć 1 region i jeden rodzaj działalności gospodarczej. Co polecicie władzom centralnym?